

IZKUNTZALARI GAZTEEN ELKARTEA ASOCIACIÓN DE XOVES LINGÜISTAS
ASSOCIACIÓ DE JOVES LINGÜISTES ASOCIACIÓN DE JÓVENES LINGÜISTAS

XIX ENCUENTRO DE LA ASOCIACIÓN DE JÓVENES LINGÜISTAS (AJL)
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA, 10-12 MARZO 2004

“Fraseologia i traducció: una anàlisi contrastiva dels sistemes fraseològics alemany i català”

Ferran Robles i Sabater

La formació, el funcionament i el desenvolupament del llenguatge estan determinats no sols per les regles lliures del sistema, sinó també per una sèrie de combinacions més o menys fixes de variabilitat limitada i caràcter idiomàtic que els parlants d'una llengua utilitzen de forma constant. Diversos estudis lingüístics i psicolingüístics (Cowie 1990; Garcia-Page 1991; Sinclair 1991) han coincidit a assenyalar el paper central de les unitats fraseològiques (UFs) en la comunicació, atés l'alt índex d'aparició d'aquestes combinacions lèxiques freqüents en la parla quotidiana, i han qüestionat la total llibertat que suposadament tenen els parlants en la construcció del discurs. Les UFs, modismes o locucions idiomàtiques, constitueixen un dels principals desafiaments del traductor que pretega reproduir una veu poètica original en un altre idioma tractant de traslladar a la llengua meta els efectes abastats per l'autor del text origen i aconseguint fer sentir al lector com a propi allò que és producte i reflex d'una cultura aliena. El rerefons cultural, les implicacions pragmàtiques i socials, així com les associacions diverses que van intrínscament unides a l'ús i interpretació de cada patró lèxic concret, formen una barrera difícil de traspasar per al traductor que vol ver arribar el text manipula al lector mantenint l'originalitat del text origen. A partir d'aquestes consideracions, prendrem un conte dels Kinder- und Hausmärchen de Jacob i Wilhelm Grimm per tal d'observar els diversos tipus de combinacions lèxiques que apareixen i la seua traducció al català a partir de les versions de Carles Riba (1929), Albert Jané (1999) i Anna Gasol (1998). L'estudi de les unitats seleccionades es farà seguint les propostes de classificació i anàlisi de les UFs de Gloria Corpas (1997) i Blanca Segura (1998), que constitueixen la base i punt de referència dels darrers estudis sobre la matèria. El propòsit últim d'aquest treball és la consideració de les equivalències entre diversos tipus de UFs de l'alemany i el català i els diferents procediments de traducció emprats per cada traductor en cada cas. La naturalesa interdisciplinària dels estudis cognitius i el seu caràcter antropològic i social constitueixen la proposta més adequada per donar compte d'uns fenòmens lingüístics tan lligats a la percepció. La lingüística cognitiva -i, en particular, les investigacions més recents sobre la metafòrització, la idiomàticitat i els processos de gramaticalització- ens proporciona el marc teòric adequat per al tractament dels problemes de la fraseologia i ens permetrà considerar fenòmens propis d'una part del discurs sovint resistent a la traducció i l'adquisició per part dels parlants d'altres llengües.